

Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite nuorisopassin käyttöönotosta Lieksassa 7-18-vuotiaiden nuorten hyvinvoinnin ja harrastusmahdollisuuksien turvaamiseksi

Kaupunginvaltuusto 25.05.2026 § 47

”Aloitteen tausta ja kaupungin strategiset tavoitteet

Lieksan kaupungin vuoden 2026 talousarviossa ja strategiassa painotetaan elinvoiman vahvistamista ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä haastavasta taloustilanteesta huolimatta. Kaupungin julkaisemien tavoitteiden mukaisesti Lieksa pyrkii olemaan lapsiystävällinen kunta, joka vetää puoleensa lapsiperheitä ja pitää huolta nuorten jaksamisesta.

Esitys: Digitaalinen Nuorisopassi 7-18-vuotiaille

Esitämme, että Lieksan kaupunki ottaa käyttöön digitaalisen **Nuorisopassin** kaikille 7-18-vuotiaille lieksalaisille nuorille.

Nuorisopassin keskeiset hyödyt ja ominaisuudet:

1. **Yhdenvertaisuus:** Passi tarjoaa jokaiselle ikäluokan nuorelle henkilökohtaisen, mobiilisovelluksessa olevan budjetin (esim. 50–150 €), jota voi käyttää vain harrastus- ja kulttuuripalveluihin. Tämä takaa harrastusmahdollisuuden perheen tulotasosta riippumatta.
2. **Paikallisen elinvoiman tukeminen:** Järjestelmä ohjaa eurot suoraan Lieksassa toimiville yrityksille, urheiluseuroille, yhdistyksille, musiikkiopistolle ja tai kansalaisopistolle. Tämä vahvistaa lieksalaista kolmatta sektoria ja elinkeinoelämää.
3. **Tekninen helppous ja hallinto:** Nuorisopassi-sovellus on valmis tekninen alusta, jota käyttää jo kymmenet Suomen kunnat. Se minimoi kaupungin hallinnollisen työn: etujen jakaminen, käyttö ja raportointi tapahtuvat digitaalisesti ilman manuaalista laskutusta tai paperikuitteja.
4. **Strateginen tuki:** Aloite tukee Lieksan tavoitetta olla digitaalisten palveluiden edelläkävijä ja edistää nuorten osallisuutta kaupungin tarjoamiin palveluihin (esim. uimahalli, kuntosali, kulttuuritapahtumat).

Ehdotus jatkotoimenpiteistä:

Esitämme, että kaupunginhallitus käynnistää selvityksen Nuorisopassin käyttöönotosta siten, että:

- Kustannukset ja mahdolliset valtionavustukset (esim. harrastamisen Suomen malli) kartoitetaan.
- Nuorisovaltuustoa kuullaan passin sisällöstä ja kohdennuksesta.
- Paikalliset toimijat osallistetaan palveluverkoston rakentamiseen.”

Lieksassa 25.5.2026

Keskustan valtuustoryhmä

Henri Pyykkö
Seppo Kiiskinen

Mirja Karhinen
Tero Kiiskinen

Ville Kuivalainen
Tapio Kärkkäinen
Milla Martikainen
Maija Riikonen
Hannu Tukiainen

Mika Kärkkäinen
Hannele Lihavainen
Matti Ponkilainen
Herkko Sottinen

Päätös

Kaupunginvaltuusto lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Hyvinvointilautakunta 18.08.2026 § 117
387/00.02.11/2026

Valmistelija

Sivistysjohtaja

Nuorisopassi on nuorille tarkoitettu mobiililaitteeseen ladattava hyvinvointisovellus, jonka avulla kunta voi tiedottaa nuorille heitä koskevista asioista ja jonka välityksellä kunta voi tarjota nuorille etuja eri palveluihin, esimerkiksi ilmaisia käyntikertoja uimahalliin. Sovelluksen kautta myös yksityiset palveluntarjoajat tai yhteisöt voivat tarjota etuja omiin palveluihinsa. Kunta hallinnoi sovelluksen käyttöä ja kaikki viestintä ja etujen tarjoamiset tapahtuvat kunnan ylläpitokäyttäjän kautta. Kunta neuvottelee ja sopii yritysten ja yhteisöjen mukanaolosta etujen tarjoajana. Nuorten lisääminen sovelluksen käyttäjäksi tapahtuu kätevimmin koulun tarjoaman sähköpostiosoitteen kautta ja nuoren itsensä tulee asentaa sovellus mobiililaitteeseensa. Alaikäisten nuorten huoltajilta tulee saada suostumus Nuorisopassin käyttämiseen.

Suomessa 25–30 kuntaa käyttää Nuorisopassia, mutta Pohjois-Karjalassa ei ole Nuorisopassin käyttäjiä. Nuorisopassi -palveluntarjoaja suosittelee käyttäjien vähimmäisiäksi vähintään 4. luokan oppilasta. Tampere on tällä hetkellä ainoa kunta, joka hyödyntää Nuorisopassin saldo-ominaisuutta, eli nuorille on Tampereella ladattu tiettyjen kaupunginosien oppilaiden lukuvuodeksi 2027–2028 saldoa 80 € etujen käyttämistä varten.

Nuorisopassin käyttöönoton kustannukset ovat 4800 €, joka sisältää perustamiskustannusten lisäksi ylläpitäjien koulutuksen ja suunnittelupalaverit. Kuukausimaksu on 199 €, jos käyttäjiä on alle 500 ja muussa tapauksessa 375 €. Nuorisopassisovellukseen voidaan tuoda tietoja kunnan internetin tapahtumakalenterista, jonka yhteensovittaminen sovelluksen kanssa on tapauskohtaista ja arvioitu kertaluontoinen kustannus tälle on 500–5000 €. Lieksassa on 4.-9. luokkalaisia nuoria 468, jolloin Nuorisopassin käytön vuosikulut tälle määrälle olisivat $199 \text{ €} \times 12 = 2388 \text{ €}$. Jos sovellukseen ladattaisiin saldoa esim. 80 €/nuori, niin kustannukset siitä olisivat enintään $468 \times 80 \text{ €} = 37440 \text{ €}$ eli suorat kokonaisvuosikustannukset käyttötaloudessa olisivat enintään n. 40000 €.

Digitaalinen Nuorisopassi vaatii henkilöstöresurssia järjestelmän käyttäjien ylläpitämiseen, etujen kirjaamiseen ja tiedottamiseen. Myös resurssi ongelmatilanteiden selvittämiseen sekä yritysten, seurojen ja yhdistysten kanssa käytäviin neuvotteluihin on otettava huomioon. Kun nuori käyttää nuorisopassin edun, siitä jää järjestelmään lokitieto ja palveluntarjoaja merkitsee itselleen edun käytetyksi. Manuaalista työtä tarvitaan rahaliikenteen hoitamiseksi kaupungin kustantamien maksullisten etujen ja palveluntarjoajan välillä.

Lieksan kaupunki on saanut hankeavustuksen kouluissa tehtävään nuorisotyöhön. Avustuksen turvin on palkattu Kampukselle nuoriso-ohjaaja, joka mm. parantaa Nuorisotyön saavutettavuutta ja aktivoi nuoria harrastusten pariin. Nuoriso-ohjaajan myötä paikallisista harrastusmahdollisuuksista tiedottaminen paranee. Rahallisen tuen harrastuksiin voi toteuttaa myös ilman digitaalista alustaa, vrt. Nurmeksessa käytössä oleva juniorikortti. Em. hankkeen myötä on saatu lisäresurssia nuorisotyöhön kahden vuoden ajaksi, jolloin Nuorisopassin vaatima henkilöstöresurssi mahdollistuisi.

Valtuustoaloite on hyvä ja Lieksan strategian mukainen. Erityisesti sovelluksen käyttäminen antaisi mahdollisuuden tiedottamisen parantamiseen suoraan kohderyhmälle. Tällä hetkellä ei ole olemassa kanavaa, jota kautta kaikki nuoret tavoitettaisiin. Nuorten harrastusmahdollisuuksien lisääminen taloudellisen tuen avulla aktivoisi nuoria toimijoiksi ja sosiaaliseen aktiivisuuteen.

Nuorisopassin kokeilujaksolla voitaisiin selvittää sen vaatiman ylläpidon resurssi, toimivimmat käytännöt etujen tarjoamiseen, mahdollisuudet kohderyhmän laajentamiseen, yhdistysten ja yritysten halukkuus tarjota etuja sekä vaikutus nuorten harrastamisaktiivisuuteen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että digitaalista Nuorisopassia kokeiltaisiin lukuvuoden 2027–2028 ajan, ja että kohderyhmänä olisivat 4.–9. luokkalaiset lieksalaiset nuoret. Lisäksi lautakunta päättää ehdottaa, että kokeiluvaiheessa ei ladata saldoa Nuorisopassiin.

Päätös

Hyvinvointilautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että digitaalista Nuorisopassia kokeiltaisiin lukuvuoden 2027–2028 ajan, ja että kohderyhmänä olisivat 4.–9. luokkalaiset lieksalaiset nuoret. Lisäksi lautakunta päättää ehdottaa, että kokeiluvaiheessa ei ladata saldoa Nuorisopassiin.

Lisätietoja

Sivistysjohtaja Jarkko Rieppo, jarkko.rieppo(at)lieksa.fi, p. 040 5459250.

Jakelu

Kaupunginhallitus